

Arvamuse esitamine Euroopa Komisjoni ettepaneku osas kõrgete energiahindade leevendamise meetmete kohta

Lugupeetud Riina Sikkut!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi võimaluse eest avaldada arvamust Euroopa Komisjoni ettepaneku osas kõrgete energiahindade leevendamise kohta (edaspidi: Ettepanek), milles komisjon esitab Euroopa Liidu tasemel võetavad meetmed energiahinna taseme piiramiseks. Oleme Ettepanekuga tutvunud ning esitame oma kommentaarid järgnevalt.

1. Tootmisvõimsuste liigse müügitulu piiramine

Ettepaneku artikkel 6 kohaselt seatakse teatud energiaallikatest toodetava energia hinnale ülempiir, milleks hakkab olema 180 eurot megavatt-tunni kohta. Ülempiir puudutab Ettepaneku artikkel 7 kohaselt järgmisi energiaallikaid:

- Tuuleenergia
- Päikeseenergia
- Geotermiline energia
- Hüdroenergia ilma veehoidlata
- Biomassküetus, välja arvatud biometaan
- Jäätmed
- Tuumaenergia
- Pruunsüsi
- Toornafta ja muud naftasaadused.

Kaubanduskoda on sellele muudatusele vastu, kuna see võib teatud juhtudel vähendada ettevõtjate motivatsiooni nendest energiaallikatest energiat toota ning see kahandab tõenäoliselt pakkumust energiaturul veelgi. Tulemuseks on veelgi volatiilsemad energiahinnad, mis muudab Ettepaneku eesmärgi kättesaamatumaks ning seab küsimärgi alla Ettepaneku mõtte.

Samuti tõusetub praktikas küsimus seoses fikseeritud hinnaga elektrikpakettidega. Näiteks, mis saab nendest pikaajalistest fikseeritud hinnaga elektrikpakettidest, mis on sõlmitud kõrgema hinnaga kui 180 eurot megavatt-tunni kohta. Juhime tähelepanu sellele, et elektritootjad on vähemalt osaliselt oma hinnakujunduses

arvestanud fikseeritud hindadega sõlmitud lepingutest saadava tuluga ning rajanud osaliselt sellele ka oma tulevikuplaanid investeringuteks. Samuti võib muudatuste tulemusena edaspidi väheneda fikseeritud hinnaga pakettide pakkumine. Seega võib Ettepanek vähendada ettevõtjate investeerimiskindlust rajada tulevikus täiendavaid tootmisvõimsusi. täiendavaid tootmisvõimsusi.

2. Fossiilkütustele ajutise solidaarpanuse kohaldamine

Ettepaneku artikkel 13 kohaselt kohaldatakse tegevusest nafta-, gaasi-, söe- ja rafineerimissektoris saadud ülemäärase kasumi suhtes ajutist solidaarsuspanust. Solidaarsuspanuse suurus arvutatakse Ettepaneku artikkel 14 kohaselt 1. jaanuaril 2022 või pärast seda alanud eelarveaasta maksustatavalt kasumilt, mis on kindlaks määratud riiklike maksueeskirjade kohaselt ja mis on üle 20 protsendi suurem kui 1. jaanuaril 2019 või pärast seda alanud kolme eelarveaasta keskmine maksustatav kasum, mis on kindlaks määratud riiklike maksueeskirjade kohaselt. Ettepaneku artikkel 15 kohaselt on ajutise solidaarsuspanuse määr vähemalt 33 protsenti Ettepaneku artiklis 14 nimetatud ja eelpool välja toodud arvutamisalusest.

Kaubanduskoda on fossiilkütustele ajutise solidaarpanuse kohaldamise vastu. Näiteks tekib küsimus, millisel õiguslikul alusel on võimalik rakendada solidaarsuspanuse võtmist tagasiulatuvalt. Kaubanduskoja hinnangul riivaks see mitmeid olulisi põhimõtteid, näiteks õigustatud ootuse põhimõtet, sest energiaettevõtjad ei ole täiendava maksuga arvestanud.

3. Arvamuse esitamise tähtaeg

Kaubanduskoda peab vajalikuks märkida, et ettevõtjad ei ole rahul sellega, kuidas mitmete olulise sisuga õigusaktide, muuhulgas ka käesoleva Ettepaneku puhul ettevõtjaid küll näiliselt kaasatakse aruteludesse, kuid tegelikkuses on ettepanekute esitamiseks antav ajaraam ebamõistlikult lühike ning seetõttu on väga keeruline anda sisulist tagasisidet nii lühikese ajaperioodi jooksul.

4. Meetmed suurettevõtetele

Ettepaneku artikkel 11 sätestab erandkorras liikmesriikidele õiguse sekkuda väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele tarnitava elektri hinna kujundamisse.

Kaubanduskojale on saanud suurettevõtjatelt tagasisidet, et Ettepanek peaks andma liikmesriikidele võimaluse kehtestada teatud soodustusi ka suurettevõtjatele. Ettevõtjad on toonud välja, et suured tootmisettevõtted, mis omavad ööpäevaringselt töötavaid tootmisliine, on keeruline võtta kasutusele ajutisi meetmeid elektri kokkuhoiduks, sest reeglina on tootmisliinide käigus hoidmine ka väga kõrge elektri hinna juures ikkagi odavam, kui nende seiskamine ning seejärel uuesti käivitamine. Seetõttu ootavad ka suurettevõtted, et liikmesriikidel võimaldataks sekkuda neile tarnitava elektri hinna kujundamisse,

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

sest vastasel juhul võib see kahjustada nii Eesti kui ka Euroopa Liidu konkurentsivõimet tervikuna.

5. Energiatarbimise juhtimine

Kaubanduskoja liikmete hinnangul on võimalik Ettepanekus sisalduvas koguses energiakokkuhoidu saavutada energiatarbimise alast teadlikkust suurendades ning energiatarbimist juhtivat nutikat tarkvara kasutades ilma, et väiksema elektritarbimise tagajärjel mingi osa tööst tegemata jääks. Seejuures tuleks energiatarbimise juhtimist ühe lahendusena välja tuua ka Ettepanekus, et seeläbi paremini informeerida üldsust vastava võimaluse olemasolust.

Loodan, et peate võimalikuks Kaubanduskoja seisukohti arvesse võtta.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Peadirektor

Koostanud: Kaspar Keerup kaspar@koda.ee 6040071